

HKSCAN

Teurastamon näkökulma salmonellatapauksiin

Juha Levonen
19.4.2022 Tampere

Teurastamon näkökulma, HK:laista kokemusta

- Eri lihataloilla on erilaiset käytännöt
- Vähän taustaa
- Jokainen on liikaa
- Salmonellan osalta ei suoraan voida sanoa, että 'nurkkien' kunnolla olisi suora yhteys esiintyvyyteen salmonellaan liittyen, mutta en...
- Meidän tapa toimia
 - Tuottaja
 - Terveystuotoeläinlääkäri
 - ETT, viranomaiset
 - Vakuutuslaitos

Prosessin kulku

1. Positiivinen löydös ja rajoittavat määräykset
2. Eläinliikenne pysähtyy, kassaliikenne pysähtyy 1-2 viikon kuluttua, tuottajalle myös henkisesti kova paikka
3. Terveystieteiden eläinlääkäri ja ETT ovat yhteydessä tilaan → saneeraussuunnitelma
4. HK:laisille tiloille olen myös minä yhteydessä ja käydään asiaa vielä taloudellisessa mielessä läpi
5. Suunnitelman toteutus alkaa, usein alkaa jo luonnoksen perusteella
6. Voi olla, että eläimiä joudutaan lopettamaan, monesti ripeä aikataulu on hidasta parempi ja vähän liian lavea lopettaminen liian suppeata parempi (porsastuotanto), lihasiat, naudat ja linnut ovat oma lukunsa.

Prosessin kulku

7. Suunnitelma toteutetaan → negatiiviset omavalvonta- ja purkunäytteet → rajoittavat määräykset puretaan.
8. Kustannuksia syntyy. Tehdään tarpeenmukainen määrä vahinkolaskelmia vakuutuslaitokselle
 - Eläimet
 - Puhdistustyö
 - Pientarvikkeet
 - Osa rakenteista, jos ei pystytä puhdistamaan
 - Pihat, lietteenkäsittely
 - ETT:n konsultaatio
 - Keskeytysajan kate
9. Tuotanto käynnistetään/jatkuu. Saadaan kiinni keskeytysajan päättymispäivä
10. Vakuutuskorvaukseen liittyvä karenssi jää päälle

Prosessin kulku, teurastamon näkökulma

Saneeraussuunnitelman mukaan epidemiologisten yksiköiden muodostaminen ja suunnitelma niissä olevien puhtaiden eläinten osalta.

- Isossa emakkosikalassa on 7-10 päivän kuluessa saatava porsaita liikkeelle, joko välikasvattamon vanhemmasta päästä tai sitten porsitusosastosta. Ja porsaita pitää pystyä liikuttamaan noin 600 kpl/vko.
- Suunnitelma siitä, mitä emakoille tehdään. Puhtaaksi todettuja voidaan ottaa teuraaksi sen mukaan, mitä emakkoteurastukseen saadaan menemään tai niitä voidaan siirtää eteenpäin, jos on paikkoja minne voi viedä. Mutta pitää muistaa, että kaikkialla muualla jatkuu samaan aikaan elämä normaalisti.
- Iso lihasikala, normaalisti 200-250 porsasta viikossa menee sisään ja saman verran teurasta ulos. Kun porsasliikenne pysähtyy, niin eläimistä sinällään ei tule ruuhkaa, mutta eläimet kasvavat joka päivä. Pyöreästi noin viikko aikaa saada suunnitelma ja toteutus poikkeavaan teurasliikenteeseen

Teurastamon näkökulma, sudenkuoppia

- Useita henkilöitä hoitamassa samaa asiaa tuottajan suunnassa, ja myös tuottajan suuntaan. Yhteistyön ja tiedonkulun merkitys korostuu.
- Projekti keskeytyy (vuodenaika) tai siihen tulee viivytyksiä matkan aikana → kokonaisuus pitkistyy ja mutkistuu
- Tuottaja koettaa oikaista saneeraussunnitelmasta, yleensä haluaa jouduttaa hommaa
- Jo puhtaaksi luulluista osastoista saadaan uusi positiivinen löydös
- Tuottaja haluaa liiaksi ottaa kantaa vakuutusvahinkolaskelmaan

Pitkittyminen ja mutkistuminen vaikeuttaa varsinaista saneerausta, mutta myös vahingon määrän laskentaa ja vakuutusasian hoitamista

Tulevaisuus

- Kaikilla lihataloilla on nyt voimassa olevat vakuutukset, tosin ne poikkeavat toisistaan
- Helmikuun 2022 lopussa tuli voimaan määräaikainen salmonella - poikkeusasetus
- Vuodelle 2023 tulossa muutoksia vakuutustuotteisiin
- Salmonellavapauden toteuttaminen humanipuolen tarpeeseen on nousemassa ylitsepääsemättömän kalliiksi alkutuotannolle

- Mikään vakuutus ei koskaan korvaa koko vahinkoa ja murhetta. Paras tae homman onnistumiseen ja tuotannon jatkumiseen on sekä tilakohtainen, mutta myös panostoimittajien aktiivinen ja tinkimätön työ bioturvan parantamiseksi